

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Введено в дію наказом МДУ
від 24.06.2021 № 208

**ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за довгостроковою програмою
«Теорія і практика менеджменту в освітньому процесі ЗДО»
для вихователів-методистів, завідувачів закладів дошкільної освіти
(спеціальність 012 «Дошкільна освіта»)**

Маріуполь – 2021 р.

Професійну програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників за довгостроковою програмою **«Теорія і практика менеджменту в освітньому процесі ЗДО»** для вихователів-методистів, завідувачів закладів дошкільної освіти (спеціальність 012 «Дошкільна освіта») розглянуто на засідання НМР Маріупольського державного університету (протокол № 8 від “17” червня 2021 р.). та затверджено на засіданні Вченої ради Маріупольського державного університету (протокол №12 від “23” червня 2021 р.).

Укладачі:

- доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти МДУ Брежнєва О.Г.;
- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти МДУ Демидова Ю.О.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Розробник.

Кафедра дошкільної освіти Маріупольського державного університету.

2. Мета підвищення кваліфікації.

Програма для підвищення кваліфікації вихователів-методистів, завідувачів закладів дошкільної освіти розроблена з урахуванням принципів цілісності, системності та базується на основі компетентнісного підходу та модульної системи організації освітнього процесу. Метою програми є професійний розвиток вихователів-методистів та завідувачів закладів дошкільної освіти відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти та забезпечення якості освіти.

Актуальність проведення курсів зумовлена необхідністю розгляду сучасного змісту розвитку дошкільної освіти в Україні та освітнього менеджменту. Дана програма підвищення кваліфікації забезпечує можливість адаптуватися до інноваційних технологій, спрямована на формування творчого потенціалу та навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних завдань:

- ✓ формування готовності вихователів-методистів, завідувачів закладів дошкільної освіти до реалізації стратегічних цілей модернізації освіти;
- ✓ систематизація та поглиблення соціально-гуманітарних, професійно-фахових знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації освіти;
- ✓ модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності до інноваційної діяльності, трансформації сучасних досягнень науки та передового педагогічного досвіду в практику роботи вихователів закладів дошкільної освіти;

- ✓ опанування нових інтелектуальних інструментаріїв, педагогічних та інформаційних технологій, необхідних для впровадження якісних змін у навчально-виховний процес в ІКТ-наповненому середовищі;
- ✓ формування вмінь здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору.

4. Обсяг, строк та форма підвищення кваліфікації. Курси підвищення кваліфікації для вихователів проводяться в очній та/або змішаній формі у кількості 120 годин (4 кредити) шляхом проведення інтерактивних лекцій, практичних занять (майстер-класів), дискусій, конференцій (з обміну досвідом, підсумкових, наукових тощо), педагогічного практикуму. Освітній процес має модульну організацію, відповідно до якої слухачі 5 днів на тиждень мають стаціонарне аудиторне навчання (2 тижні), в міжмодульній час (1 тиждень) здійснюють самостійну проєктувальну діяльність щодо написання випускової роботи.

5. Цільова аудиторія.

Вихователі-методисти, завідувачі закладів дошкільної освіти.

6. Зміст програми.

Програму підвищення кваліфікації за акредитованими спеціальностями в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка визначено законодавчою базою України (Конституція України, державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», «Національна доктрина розвитку освіти», «Концепція розвитку педагогічної освіти України», Закон України «Про дошкільну освіту», Закон України «Про освіту», Базовий компонент дошкільної освіти, Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт»), яка визначає пріоритетні напрямки підготовки педагогічних кадрів, оновлення змісту й форм їх професійної діяльності, удосконалення післядипломної освіти.

Особливістю запропонованої програми є модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності до інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки та передового педагогічного досвіду в практику роботи вихователів-методистів, завідувачів закладів дошкільної освіти; формування вмій здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, яка сприятиме формуванню сучасного освітнього простору в закладі дошкільної освіти.

Головна ідея підвищення кваліфікації полягає в забезпеченні індивідуально-особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення слухачів на основі активізації їхньої базової освіти, набутого професійного та життєвого досвіду відповідно до індивідуально-особистих інтересів та виконання посадово-функціональних обов'язків.

7. Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

В результаті проходження програмного матеріалу мають розвиватись наступні компетенції:

✓ загальнонаукові:

- здатність здійснювати цілепокладання та рефлексію;
- здатність виявляти власне ціннісно-сміслові ставлення до діяльності;
- здатність до саморозвитку та самореалізації

✓ загально-професійні:

- здатність розуміти нормативно-правові документи, науково-методичну літературу;
- здатність мислити системно й критично;
- здатність творчо підходити до розв'язання проблем і задач;
- здатність конструктивно керувати емоціями;
- здатність оцінювати ризики та приймати відповідальні рішення;
- здатність співпрацювати з іншими суб'єктами освітнього процесу

✓ спеціально-професійні:

- здатність планувати і здійснювати освітню діяльність;

- здатність проводити педагогічні дослідження;
- здатність надавати методичну допомогу колегам;
- здатність узагальнити власний педагогічний досвід;
- здатність оцінити результати власної діяльності;
- здатність формувати у здобувачів освіти ключові та предметні компетентності;
- здатність створювати безпечне інклюзивне освітнє середовище;
- здатність використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології в освітньому процесі;
- здатність розвивати професійні компетентності.

8. Очікувані результати навчання:

✓ знання:

- сутності поняття «Державний стандарт дошкільної освіти», «цінності дошкільної освіти», «компетентність», «освітнє середовище», «результати навчання», «якість дошкільної освіти», «змістове наповнення Державного стандарту дошкільної освіти»;
- використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології в освітньому процесі;
- міжнародно-правові стандарти та національне законодавство щодо забезпеченням права на освіту здобувачів дошкільної освіти.

✓ уміння:

- впроваджувати інноваційні педагогічні технології в освітній процес;
- здійснювати управлінську діяльність на основі законодавчих і нормативно-правових вимог у сфері;
- контролювати реалізацію завдань дошкільної освіти заступниками і педагогічними працівниками очолюваного закладу;
- використовувати форми, методи, засоби, способи тощо для надання методичної підтримки педагогічним працівникам.

✓ **навички:**

- проектувати, розробляти документи у контексті організації освітнього процесу;
- сприяти створенню безпечного, інклюзивного та орієнтованого на розвиток усіх дітей середовища закладів дошкільної освіти;
- реалізовувати просвітницьку діяльність з питань дотримання прав людини та запобігання дискримінації
- аналізувати власну участь щодо надання підтримки в освітньому процесі здобувачам дошкільної освіти з метою ефективної організації інклюзивного навчання.

Нижче представлений орієнтовний розподіл годин за видами діяльності

№	ЗМІСТ	Всього годин	Аудиторні	Самостійна робота
1.	Цифрова грамотність та інформаційні технології в освіті	10	8	2
2.	Феномен української культури	10	8	2
3.	Організація додаткових платних освітніх послуг в закладі дошкільної освіти	15	10	5
4.	Проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника дошкільної освіти: науково-методичний супровід	15	10	5
5.	Практико-орієнтовані основи перспективного планування в групах дошкільного віку у ЗДО	15	10	5
6.	Програмно-методичні засади фахової перепідготовки педагогів дошкільної освіти	15	10	5
7.	Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі в світлі основних положень БКДО	15	10	5
8.	Педагогічний практикум	10	8	2
9.	Проектувальна діяльність	15	-	15
	ВСЬОГО:	120	74	46

Послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінюватися у межах часу, передбаченого Програмою, з урахуванням індивідуальних потреб й професійного досвіду вихователів та запитів стейкхолдерів тощо.

Необхідною умовою для отримання слухачами свідоцтва про підвищення кваліфікації є проведення підсумкового контролю знань, який здійснюється на останньому занятті у вигляді захисту в мікрогрупах випускової роботи.

Слухачі курсів мають можливість обирати індивідуальні траєкторії наукового дослідження за кількома напрямками та відповідно до специфіки навчальної дисципліни тема випускової роботи обирається слухачем самостійно із запропонованого переліку, виходячи з його фахових інтересів та узгоджується з куратором курсів (орієнтовний перелік тем погоджується з керівником випускової роботи). Кількість робіт дорівнюється кількості слухачів на курсах, щоб запобігти повторенню, дублюванню матеріалу і забезпечити самостійність у виконанні робіт.

Вимоги щодо оформлення випускової роботи

Виконання випускової роботи є завершальним етапом освітнього процесу, який має показати вміння слухачів:

- ✓ використовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання для розв'язання професійних проблем;
- ✓ працювати з літературними джерелами;
- ✓ робити висновки, що мають не лише теоретичне, але й практичне значення.

У випусковій роботі на основі аналізу й узагальнення ряду літературних джерел (монографій, брошур, статей, методичних рекомендацій) необхідно грамотно і логічно обґрунтувати вибрану тему, її актуальність, дати оцінку вивченим роботам, обов'язково потрібно висловити свою точку зору.

При висвітленні проблеми необхідно викладати матеріал логічно, послідовно, без граматичних та стилістичних помилок; чітко формулювати думки. Підготовка та написання роботи має показати вміння слухача:

- ✓ використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички для вирішення певних педагогічних завдань;
- ✓ аналізувати літературні, наукові джерела;
- ✓ узагальнювати теоретичні та практичні дані, власний досвід педагогічної діяльності.

Випускова робота повинна включати:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину
- висновки;
- список використаних джерел.

Титульний аркуш оформлюється за встановленою формою (Додаток 1).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, висновків, списку використаної літератури та додатків (в разі необхідності). Найменування у змісті повинні точно повторювати назви розділів та підрозділів у тексті роботи.

Вступ розкриває сутність теми, стан наукового вивчення та практичного вирішення обраної проблеми, її практичне значення, підстави й вихідні дані для розкриття теми. У вступі обґрунтовується актуальність теми, мета й завдання підсумкової роботи.

Основна частина підсумкової роботи може складатися з розділів та підрозділів. Кожний розділ починається з нової сторінки. Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі підсумкової роботи і цілком

розкривати її зміст. Стиль викладення матеріалу основної частини характеризує вміння слухача стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал відповідно до встановлених вимог.

У *висновках* підсумовуються одержані результати, дається узагальнена оцінка виконаної роботи та наводяться практичні рекомендації щодо удосконалення діяльності педагогічних працівників, навчального процесу, управлінської діяльності у закладах та установах освіти з визначеної слухачем теми (предмета дослідження). Заключна частина дозволяє оцінити ступінь професійної підготовки та фахової зрілості слухача.

Після заключної частини наводиться *список використаних джерел*, в якому повинні відображатися публікації за останні 5 років.

Після списку використаних джерел при необхідності надаються *додатки*, що вміщують допоміжні нормативні, інформаційні та аналітичні матеріали, необхідні для повного розкриття основної частини підсумкової роботи. До додатків можуть бути включені приклади конспектів занять, дидактичних ігор, анкети, тобто матеріали, які потрібні для детального ілюстрування певних етапів творчої роботи. Бажано включати у додаток словник (глосарій) термінів (10-15 слів), що увійшли в основну частину, для пояснення ключових понять.

Перелік посилань. Перелік використаних джерел, на які є посилання в основній частині, наводять у кінці роботи.

Бібліографічні описи у списку використаних джерел подаються у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті.

Технічні вимоги до оформлення роботи

Обсяг випускової роботи – 15 сторінок друкованого тексту. Додатки не входять до вказаного обсягу. Текст роботи необхідно викладати державною мовою.

Робота виконується за допомогою комп'ютерної техніки у редакторі Word for Windows. Формат аркушів А4 (210 x 297 мм). Текст слід друкувати

з одного боку аркуша білого паперу, додержуючись таких розмірів полів: верхнє та нижнє - 20 мм, лїве - 25 мм, праве - 10 мм.

Набір тексту здійснюють через 1,5 міжрядкових інтервали (кегель 14). Колір тексту повинен бути однаковим упродовж всієї роботи. Скорочення слів і словосполучень повинні відповідати чинним стандартам.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки вкінці, не підкреслюючи. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1 см.

Сторінки необхідно нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

9. Система та критерії оцінювання результатів навчання вихователів ЗДО.

Рівні виконання	Оцінка	Норми оцінювання за ECTS
Високий	відмінно	95-100
Достатній	добре	80-94
Середній	задовільно	60-79
Низький	незадовільно	Ниже 60

Характеристика рівнів виконання випускової роботи

Високий рівень виконання (до 100 балів): робота містить всі структурні компоненти. Наявна висока аргументованість висновків. Основна

наукова інформація систематизована і представлена в описі. Методичні поради і висновки ґрунтовні, аргументовані. Наявне власне бачення проблеми дослідником, глибоке її знання. Науковий і фактичний матеріал оформлений аргументовано і доказово. Показані вміння самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати інформацію, користуватись джерелами інформації. Робота має творчий характер.

Достатній рівень виконання (80-94 балів): робота містить всі структурні компоненти. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Слухач виявив знання в обсязі означеної проблеми. Володіє розумовими операціями аналізу, синтезу, узагальненням, вміє робити висновки. Матеріал роботи представлений логічно, обґрунтовано. Слухач здатний самостійно опрацьовувати матеріал і оформлювати його у цілісну роботу, але не вистачає власних суджень, свого бачення щодо розв'язання обраної теми роботи.

Середній рівень виконання (60-79 балів): слухач виявляє вміння працювати з науковими, методичними джерелами. Має утруднення в узагальненні, систематизації матеріалу. Методичні поради незмістовні. Відсутнє власне бачення розв'язання проблеми. Робота має більш описовий ніж аналітичний характер.

Низький рівень виконання (нижче 60): неякісне оформлення роботи. Слухач відтворює незначну частину завдання, діє в межах поставлених умов, але виконання їх поверхове. Показує незнання спеціальної термінології. Не вміє здійснювати аналітичний опис наукового матеріалу. Має нечітке уявлення про проблему, що вивчається.

Маріупольський державний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра дошкільної освіти

(повна назва кафедри)

ВИПУСКОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни _____

(назва дисципліни)

на тему: _____

**Слухача курсів підвищення
кваліфікації для вихователів ЗДО**

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Оцінка _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Маріуполь – 20__ рік